

Protocol gedrag

November 2020

Protocol gedrag

Inleiding

A. Algemeen

- Gedrag, preventie en Kanjertraining
- Aandachtspunten voorouders
- Afspraken voorkinderen
- Uitgangspunten van leerkrachten

B. Pestprotocol

- Definitie
- Voorbeelden
- Stappenplan

C. Protocol grensoverschrijdend gedrag

- Definitie
- Kenmerken
- Interpretatie grensoverschrijdend gedrag
- Acties bij grensoverschrijdend gedrag van een leerling

D. Time-out

Inleiding

Op basisschool De BERK willen we in een veilige omgeving vanuit vertrouwen samenwerken aan goed en inspirerend onderwijs. Als dit mis dreigt te gaan, treden we op. Dit gedragsprotocol bestaat uit verschillende onderdelen, te weten: gedrag, pestprotocol en grensoverschrijdend protocol. Deze onderdelen beschrijven aanvullend aan elkaar hoe wij willen dat we met elkaar omgaan. Kortom wat of hoe doen we wel? En wat doen we niet?

Dit gedragsprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Kanjertraining.

Dit doen we wel:

Ik gedraag me zo dat iedereen er blij van wordt.

Dit doen we niet:

Ik gedraag me zo dat anderen er last van hebben en/of alleen mijn vriend/vriendin het grappig vindt.

A Algemeen

Gedrag, preventie en Kanjertraining

De school kiest er niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij 'kwaad of goed'. Ieder mens maakt wel eens fouten. Kinderen zijn in emotioneel opzicht onder en boven de wet. De ontwikkeling van het kind gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten.

Op basisschool De BERK hebben wij ervoor gekozen om te werken met de Kanjermethode.

Met behulp van deze methode leren de kinderen positief te denken en positief om te gaan met zichzelf en met de groep, met als doel het onderlinge vertrouwen te vergroten. Deze methode kan zowel preventief als curatief ingezet tegen pesten.

In de Kanjermethode staan de volgende regels centraal:

1. We vertrouwen elkaar
2. We helpen elkaar
3. We werken samen
4. We hebben plezier
5. We doen mee

Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je. Deze anderen zijn:

- Jouw klasgenoten en andere leerlingen op deze school;
- De leerkrachten, directie en ouders van andere kinderen;
- Jouwouders;
- Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

De leerkracht gaat ervan uit dat mensen, dus ook kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. "Is het jouw bedoeling om mij zo boos te maken? Is het niet jouw bedoeling? Doe het dan anders! Is het wel jouw bedoeling, dan heb je nu een probleem want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier."

Aandachtspunten voor ouders

1. Ook uw kind kan pesten.
2. Ook uw kind kan worden gepest.
3. Neem het probleem serieus.
4. Raak niet in paniek.
5. Straf niet fysiek en ga niet "uit uw dak" als u hoort dat uw kind vaak doet als de zwarte pet.
6. Probeer erachter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van uw kind.
7. Vraag u af: voelt mijn kind zich veilig thuis? Voelt mijn kind zich veilig op school? Pest mijn kind uit stoerheid of uit gewoonte? Pest mijn kind omdat het denkt dat het zo hoort? Pest mijn kind omdat het bij de groep wil horen? Welke t.v.-programma's programma's kijkt mijn kind allemaal? Wat doet mijn kind allemaal op internet? Weet mijn kind wel wat het doet, wat het aanricht?
8. Besteed extra aandacht aan uw kind.
9. Corrigeer agressieve buien.
10. Stimuleer uw kind om aan sport te doen of bij een club te gaan.
11. Overleg met de school, ga niet zelf ingrijpen.
12. Bied hulp aan uw kind.
13. Lees boeken over pesten en/ of vraag informatie op.
14. Schakel eventueel een expert in als u dat nodig vindt of als de school dat aangeeft.
15. Ook op social media gelden normale sociale gedragscodes.
16. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u dit met de school.

Afspraken voor kinderen

1. Spreek met respect over je ouders. Uiteindelijk bepalen jouw ouders wat wel en niet kan.
2. Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school.
3. Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee. Je juf/meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is.
4. Spreek met respect over jezelf. Ook jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, spreek dan met je ouders en/of je juf/meester.
5. Beheers je op social media. Gedraag je.
6. Stoeien kan, als je het samen wilt. Pijn hoort daar niet bij.
7. Verzin iets positiefs voor jezelf en anderen als je je verveelt.
8. Pest je omdat je bang bent zelf gepest te worden? ...Dan stop je daarmee!

Word je gepest? Praat er dan thuis en op school over. Houd het niet geheim en kies de witte pet om erover te praten.

Uitgangspunten voor leerkrachten

1. Werk vanuit de kanjermethodiek.
2. Neem een probleem serieus.
3. Probeer erachter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van een kind.
4. Bespreek pettinggedrag.
5. Ga in gesprek met de groep.
6. Betrek ouders bij de pestproblematiek.
7. Werk vanuit het gedragsprotocol.

B Pestprotocol

Definitie

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te maken, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is: plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten en ouders. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten en ouders. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten:

Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (verbaal, fysiek of psychologisch), direct of via internet of mobiel, die op hem of haar zijn gericht en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

We spreken van structureel pesten als er voor de derde keer binnen vier weken een pestincident plaats vindt. Immers: 1 keer is toeval, 2 keer is opvallend en 3 keer is een patroon.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor het gepeste kind duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester.

Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep. Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent, dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Voorbeelden van pestgedrag

Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij alleen maar de ballen uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen."
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, grijpen we je."
- Belachelijk maken en of uitlachen bij lichaamskenmerken: "Rooie, dikke, dunne" enz.
- Belachelijk maken bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit de groep te isoleren.

Fysiek:

- Trekken, duwen en spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en harentrekken.

Psychologisch:

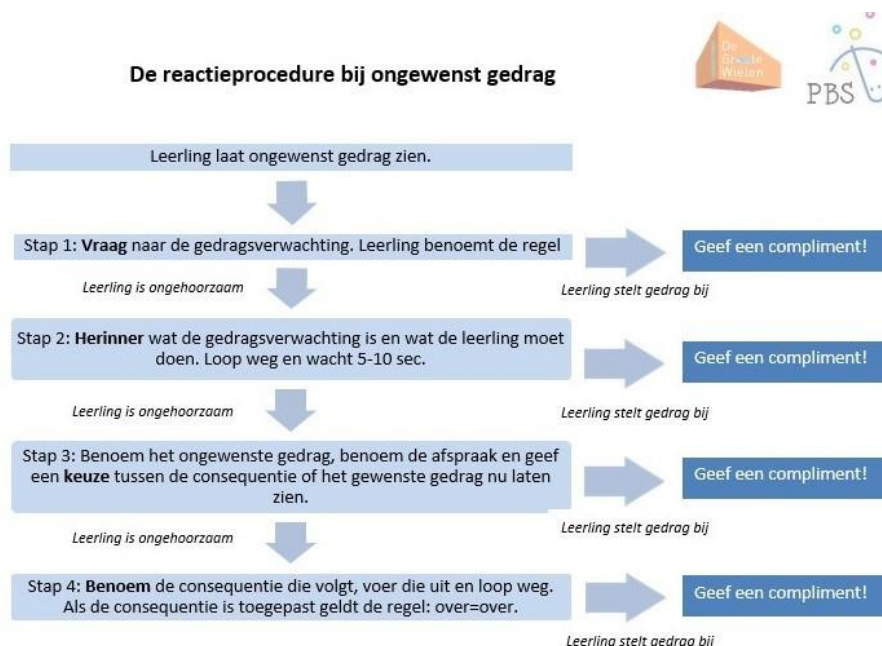
- Een kind achterna lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit af te geven
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.
- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingen
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis enz.
- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets leksteken.

Digitaal pesten:

- Anonieme e-mails
- Uitschelden of belachelijk maken via sociale media, zoals: email, what's app, facebook.
- Facebook of homepage hacken
- Iemands foto op internet zetten
- Vreemde plaatjes of filmpjes van iemand op een website zetten
- Een dreigmailtje of dreig-appsturen
- Iemand opzettelijk een virus sturen

Stappenplan voor als het toch mis gaat

Bij storend (op zichzelf staand) gedrag zullen leerkrachten onderstaand stappenplan hanteren:

Indien er sprake is van een pestprobleem worden de volgende stappen gezet:

Stap 1: informatie verzamelen

De groepsleerkrachten verzamelen informatie rondom het pestprobleem, bijvoorbeeld aan de hand van gesprekken en observaties. Deze informatie wordt schriftelijk vastgelegd en genoteerd in Parnassys. Leerkrachten voeren een gesprek met alle betrokken leerlingen.

Stap 2: eenvoudige concrete maatregelen

Aan de hand van de verzamelde informatie wordt bepaald, welke concrete maatregelen worden genomen om het pesten te stoppen. Deze informatie wordt genoteerd in Parnassys. Er worden duidelijke afspraken gemaakt met de betreffende leerlingen of groep. Ouders van de betrokken leerlingen worden schriftelijk of mondeling op de hoogte gesteld.

Stap 3: overleg met de coördinator gedrag

De groepsleerkrachten gaan in gesprek met de coördinator gedrag. In dit gesprek worden vervolgenterventies opgesteld. Een verslag van dit gesprek wordt opgenomen in Parnassys. Eventueel kan ook de IB-er worden betrokken in het gesprek. Het team wordt via e-mail op de hoogte gesteld van de geplande interventies. Ouders worden mondeling en schriftelijk (via e-mail) op de hoogte gesteld en er wordt gevraagd of ouders een eigen inbreng hebben.

Stap 4: interventies uitvoeren

De interventies die zijn opgesteld in het gesprek met de coördinator gedrag worden uitgevoerd.

Stap 5: evalueren van de interventies

De groepsleerkrachten voeren een evaluatiegesprek met de coördinator gedrag. Hierin wordt besproken wat het effect is van de uitgevoerde interventies. Een verslag hiervan wordt opgenomen in Parnassys. Zo nodig, worden de interventies bijgesteld. Het team wordt mondeling of schriftelijk op de hoogte gesteld. Het team wordt mondeling of schriftelijk op de hoogte gesteld. Ook ouders worden mondeling en schriftelijk op de hoogte gebracht.

C Protocol grensoverschrijdend gedrag

Definitie grensoverschrijdend gedrag op basisschool De BERK:

Wij definiëren grensoverschrijdend gedrag als volgt: Gedrag waardoor de veiligheid en het gevoel van veiligheid en/of eigenwaarde binnen de schoolomgeving wordt aangetast door leerlingen, ouders, verzorgers of teamleden.

Kenmerken van grensoverschrijdend gedrag:

- Verbale en/of schriftelijke (bijv. middels social media) agressie: grof en kwetsend taalgebruik naar medeleerlingen, ouders en/of teamleden. Hiertoe worden ook discriminerende, racistische en/of seksueel getinte opmerkingen gerekend en het bedreigen of intimideren van anderen.
- Ongehoorzaam gedrag richting werknemers waarbij het gezag van de desbetreffende werknemer wordt ondermijnd.
- Fysieke agressie: zoals slaan, schoppen, bijten en bespugen van medeleerlingen, ouders en/of teamleden. Ook het gooien van spullen naar personen wordt hiertoe gerekend.
- Seksuele intimidatie of seksueel getinte aandacht
- Moedwillig mee naar school nemen van gevaarlijke wapens.
- Het moedwillig verstoren van de orde binnen of buiten de groep.
- Het moedwillig vernielen of ontvreemden van materiaal.
- Weglopen buiten de invloedssfeer van de school.

Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag van een leerling:

Eerste incident:

Bij een eerste incident van grensoverschrijdend gedrag, wordt hiervan door de leerkracht een notitie gemaakt in Parnassys. Ouders worden telefonisch/ of via de mail op de hoogte gebracht van het incident. De leerling wordt voor een korte periode (onder toezicht) afgezonderd van de groep en vult het 'oeps dat ging even mis' formulier in (zie bijlage). Met behulp van dit formulier gaat de leerkracht in gesprek met de leerling over het incident wat heeft plaats gevonden. Dit formulier wordt mee naar huis gegeven en door ouders ondertekend. Dit gebeurt pas nadat de leerkracht de ouders op de hoogte heeft gebracht van het incident. De leerkracht gaat ook in gesprek met het slachtoffer om een helder beeld van de situatie te krijgen. De leerlingen uit groep 1 t/m 4 zullen dezelfde dag nog in gesprek gaan met de leerkracht over het incident, waarin besproken wordt wat er is gebeurd, wie erbij betrokken waren, wat het aandeel van de leerling hierin is geweest, hoe het opgelost kan worden en hoe voorkomen kan worden dat dit in de toekomst nogmaals gebeurt.

Tweede incident:

Bij een tweede incident van grensoverschrijdend gedrag zullen de stappen zoals die beschreven staan bij stap 1 herhaald worden en worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de directie (directeur en/of intern begeleider). Doel van dit gesprek is om het grensoverschrijdend gedrag te bespreken en samen te komen tot oplossingen en/of het inzetten van interventies die dit grensoverschrijdend gedrag in de toekomst kunnen voorkomen. Een verslag van dit gesprek wordt opgenomen in Parnassys.

Derde incident:

Bij een derde incident worden bovenstaande stappen 1 en 2 herhaald. De leerling wordt voor de duur van een dag (onder toezicht) buiten de groep geplaatst. Daarnaast krijgt de leerling een officiële schriftelijke waarschuwing van de directie die door de ouders/verzorgers ondertekend dient te worden. Dit document wordt eveneens opgenomen in Parnassys. Er wordt hulp ingeschakeld van externe deskundigen.

Vierde incident:

Bij een vierde incident worden de hierboven beschreven stappen 1 en 2 herhaald en zal de procedure schorsing en verwijdering ingezet worden (zie schoolgids). Dit betekent dat de leerling voor de duur van 1 tot maximaal 5 dagen de toegang tot de school wordt ontzegd. De directeur deelt het besluit tot schorsing schriftelijk aan de ouders mee. In dit besluit worden vermeld: de reden(en) voor schorsing, de aanvang en tijdsduur van schorsing en eventuele andere genomen maatregelen. Ook de leerplichtambtenaar en het bestuur worden van de schorsing op de hoogte gebracht. Tijdens de periode van schorsing zal er een gesprek volgen met de directie waarin er afspraken worden gemaakt omtrent het weer toelaten van de leerling op school.

D Time-out

Soms lopen emoties zo hoog op dat een time-out noodzakelijk is.

Een time-out is **geen** straf. In een time-out zondert een kind zich af met als doel om het kind te helpen in het terugvinden van zijn emoties, het vergroten van sociaal gedrag en verantwoordelijkheidsgevoel, zodat het kind na de time-out kan terugkeren naar de eigen groep. Het kind kan zelf kiezen voor en time-out of de leerkracht geeft het kind een time-out door op een zo neutraal mogelijke toon aan te geven dat afkoelen een positieve actie is die het kind kan/moet ondernemen als de emoties niet bedwongen kunnen worden.

Indien de leerling een time-out nodig heeft, gebeurt dit altijd in overleg met de leerkracht. De leerkracht geeft aan waar de time-out plaats kan vinden en hoe lang de time-out mag/moet duren.

Oeps... dat ging even mis...

Mijnnaam: _____

De datum van vandaag: _____

1. Wat is er gebeurd?

2. Hoe kwam dat?

3. Wat deed jij?

4. Waarom deed je het?

5. Wie had last van jouw gedrag en waarom?

6. Wat waren de gevolgen van je gedrag voor een ander of voor anderen?

7. Wat waren de gevolgen van je gedrag voor jezelf?

8. Hoe kun je wat er mis is gegaan oplossen?

9. Wat zou je volgende keer kunnen doen om ervoor te zorgen dat het niet nog een keer gebeurt?

Handtekening juf/meester:

Handtekening ouders:

Handtekeningjuf/meester: _____

